

Sakatin kaivoshankkeen tilannekatsaus

LLHall 05.06.2023 § 72
182/10.02.00/2021

Valmistelija Qvick Paula Lapin liitto

Sakatin kaivoshanke käsittää maanalaisen kaivoksen toiminnan sekä maan päällä tapahtuvan malmin rikastamisen, muodostuvien jätteiden ja vesien käsittelyyn liittyvät toiminnot, kaivosalueen tekniset perusrakenteet ja muut vaadittavat tukitoiminnot. Kaivoksen maanpäällinen tehdasalue sijoittuu suurelta osin Viiankiaavan länsipuolella sijaitsevalle Kuusivaaran alueelle, suojelualueen ulkopuolelle. Myös kaivoksen sisäänkäynti sijoittuu suojelualueen ulkopuolelle. Alueelle sijoitetaan kaikki tuotannon vaatimat toiminnot, kuten rikastamo oheistoimintoineen, sijoitusalueet sivukiville, rikastushiekoille sekä pintamaille, tarvekilouhos, lämpölaite, vesienkäsittelyrakenteet ja -altaat, kuljettimet, polttoaineen jakeluasema sekä huolto-, varasto- ja toimistotilat. Lisäksi alueelle rakennetaan tekniset perusrakenteet, kuten sisäiset tiet ja sähköverkko.

Hankevaihtoehdossa VE1 malmi siirretään rikastamolle vinotunnelia pitkin. Hankevaihtoehdoissa VE2 ja VE3 Kuusivaaran pohjoispuolella sijaitsevalle Pahanlaaksonmaalle rakennetaan nostotorni ja kuilunostin. Pastalaitos sijoittuu hankevaihtoehdon mukaan joko maanalaiseen kaivokseen tai Pahanlaaksonmaalle. Tehdasalueelle rakennetaan myös vesi- ja viemäriverkostot ja se liitetään Sodankylän kunnan vesijohto- ja viemäriverkostoihin. Kaivoksen aluesuunnittelun tavoitteena on sijoittaa kaivoksen toiminnot mahdollisimman lähelle toisiaan, jotta välimatkat ovat lyhyitä ja kaivoksen vaatima maa-ala pysyy mahdollisimman pienenä. Viiankiaavan suojelualueelle ei sijoiteta mitään maanpäällisiä rakenteita, vaan kaikki toiminta tapahtuu syvällä maanpinnan alapuolella. Suojelualueen alapuolelle sijoittuvan hankealueen laajuus on 602–739 hehtaaria riippuen hankevaihtoehdosta, mikä on noin 9–11 % Viiankiaavan Natura-alueesta. Kaivokselle tulee n. 0,5 Mt/a maanteitse kuljetuksia ja lähtee maksimissaan saman verran nikkeli- ja kuparikonsentraattia jatkojalostukseen maanteitse tai maantie/junakuljetuksilla Kemin satamaan ja sieltä todennäköisesti Harjavaltaan, Ruotsiin ja Rotterdamiin. Jatkojalostuksen sijaintipaikkakunnat ovat vielä selvittelyssä.

Sakatin toiminnan aikaiset vaikutukset henkilötyövuosiin ovat suuret: Sodankylässä n. 14 000, muualla Lapissa n. 4000 ja muualla Suomessa vajaat 14 000 htv:ta.

YVA-menettely

Sakatin kaivoshankkeen YVA-menettely käynnistyi vuoden 2018 tammikuussa, kun YVA-ohjelma jätettiin yhteysviranomaisena toimivalle Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. YVA-selostus jätettiin yhteysviranomaiselle marraskuun lopussa 2020. Lapin ELY-keskus ilmoitti 12.4.2021 YVA-selostuksen täydennystarpeesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksen puutteellisuuden vuoksi. YVA-selostuksen täydennysasiakirja on laadittu vastaamaan yhteysviranomaisen täydennyspyynnössään esiin nostamiin seikkoihin perustellun päätelmän teon mahdollistamiseksi.

AA Sakatti Mining Oy on toimittanut Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Sakatin monimetalliesiintymän kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennys huhtikuussa 2023. Täydennys koskee hankkeen yleiskuvausta, tarkasteltavia vaihtoehtoja, hankkeen teknistä kuvausta, vaikutuksia maa- ja kallioperään, vaikutuksia ilmastoon ja ilmanlaatuun, vaikutuksia pohjaveteen, vaikutuksia vesistöihin ja vedenlaatuun, vaikutuksia vesiekologiaan ja vesieliöstöön, vaikutuksia luontotyyppeihin ja kasvillisuuteen, vaikutuksia linnustoon, vaikutuksia eläimistöön ja hyönteislajistoon, vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, vaikutuksia Natura-alueisiin ja suojelualueisiin, yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, yhteenvetoa ja vaihtoehtojen vertailua, hankkeen toteuttamiskelpoisuutta sekä

hankkeen vaikutusten seuranta. Vaikutukset on arvioitu osin uudelleen uuden lähtöaineiston perusteella.

Yhteysviranomainen on varannut mahdollisuuden lausunnon antamiseen arviointiselostuksen täydennyksestä viimeistään 16.6.2023. Lapin liitto antaa lausunnon toimiston lausuntona.

Linkki ympäristöhallinnon [YVA-sivuille](#)

Sakatin kaivoshankkeen tilannetta esittelee hallitukselle toimitusjohtaja Pertti Lamberg AA Sakatti Mining Oy.

Lisätiedot: maakuntainsinööri Juha Piisilä juha.piisila(at)lapinliitto.fi, puh. 040-711 8382

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus merkitsee tiedoksi Sakatin kaivoshankkeen tilannekatsauksen

Päätös Hallitus merkitsi keskustelun jälkeen tiedoksi Sakatin kaivoshankkeen tilannekatsauksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pertti Lamberg liittyi kokoukseen tämän kohdan käsittelyn ajaksi.